

Sygn. akt I NSW 2538/20

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu wyborczego I. O.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 23 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 lipca 2020 r. I. O. złożyła protest przeciwko wyborowi
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarzucając naruszenie art. 97 ust. 2
Konstytucji RP przez nie ujęcie jej w spisie wyborców i tym samym pozbawienie
możliwości oddania głosu, co godzi w zasadę powszechności wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Jak wynika z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzanych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020), określa ona zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W zakresie nieuregulowanym w tej ustawie zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.).

Natomiast zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Przedmiotem zarzutów protestu może być 1) popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, 2) naruszenie przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mające wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

Ponieważ przepis art. 82 § 1 k.wyb. w odniesieniu do protestów wnoszonych przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP w 2020 r. jest stosowany „odpowiednio” (art. 1 ust. 2 u.wyb.2020), nie budzi wątpliwości, że zarzuty protestu mogą obejmować również naruszenie tych przepisów u.wyb.2020, dotyczących „głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów”, które regulują te zagadnienia w sposób szczególny wobec k.wyb.

Stosownie do art. 322 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do § 3 określającego podstawowe warunki, którym protest wyborczy powinien odpowiadać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15). Sąd Najwyższy pozostawia również bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej (art. 322 § 2 k.wyb.).

Jak wynika z art. 36 § 1 k.wyb. między 21 a 8 dniem przed dniem wyborów każdy wyborca może sprawdzić w urzędzie gminy, w której spis wyborców został sporządzony, czy został w spisie uwzględniony. Przepis art. 37 § 1 k.wyb. przewiduje również możliwość wniesienia reklamacji w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu odpowiednio do wójta albo do organu, który sporządził spis wyborców. Decyzja w sprawie reklamacji (wydana przez wójta albo ww. organ) powinna być wraz z uzasadnieniem doręczona osobie, która wniosła reklamację, a gdy dotyczy ona innych osób – również tym osobom (art. 22 § 4 w zw. z art. 37 § 2 k. wyb.). W przypadku wydania decyzji nieuwzględniającej reklamacji przysługuje skarga. Skargę wnosi się do właściwego miejscowo sądu rejonowego w terminie 2 dni od otrzymania decyzji nieuwzględniającej reklamacji (art. 22 § 5 w zw. z art. 37 § 2 k. wyb.).

Wnosząca protest pomimo, że w U. zameldowana jest od 16 listopada 2010 r. (co wynika z przedłożonego przez nią zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały) nie zweryfikowała, czy widnieje w spisie wyborców prowadzonym w gminie właściwej dla jej miejsca zameldowania. Co więcej, I. O. w przypadku stwierdzenia nieumieszczenia jej w spisie wyborców, miała możliwość wniesienia reklamacji, a w razie jej nieuwzględnienia – wniesienia skargi do sądu rejonowego. Nieumieszczenie w spisie wyborców jest więc w rozumieniu w art. 322 § 2 k.wyb. sprawą, „co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu”.

Z tego względu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 orzekł, jak w sentencji postanowienia.